

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	31.03.2005
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	28.02.2007
Avaldamismärge:	

Keeleseadus

Vastu võetud 21.02.1995
[RT I 1995, 23, 334](#)
 jõustumine 01.04.1995

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
16.05.1996	RT I 1996, 37, 739	08.06.1996
28.05.1996	RT I 1996, 40, 773	08.06.1996
10.09.1997	RT I 1997, 69, 1110	04.10.1997
04.11.1998	RT I 1998, 98, 1618	04.11.1998
15.12.1998	RT I 1999, 1, 1	17.01.1999
09.02.1999	RT I 1999, 16, 275	01.07.1999
14.06.2000	RT I 2000, 51, 326	01.07.2000
06.06.2001	RT I 2001, 58, 354	01.01.2002
13.06.2001	RT I 2001, 65, 375	22.07.2001
14.11.2001	RT I 2001, 93, 565	01.02.2002
17.01.2002	RT I 2002, 9, 47	01.02.2002
05.06.2002	RT I 2002, 53, 337	28.06.2002
19.06.2002	RT I 2002, 63, 387	01.09.2002
16.10.2002	RT I 2002, 90, 521	01.01.2003
10.12.2003	RT I 2003, 82, 551	01.01.2004
15.12.2004	RT I 2005, 1, 1	31.03.2005

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Eesti keele staatus

- (1) Eesti riigikeel on eesti keel.
- (2) Eesti keele ametliku kasutuse aluseks käesoleva seaduse mõttes on eesti kirjakeele norm [Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras](#).

§ 2. Võõrkeel

- (1) Iga muu keel peale eesti keele on käesoleva seaduse mõttes võõrkeel.
- (2) Vähemusrahvuse keel on võõrkeel, mida vähemusrahvusest Eesti kodanikud on Eestis põliselt kasutanud emakeelena.

§ 2¹. Seaduse reguleerimisala

- (1) Käesoleva seadusega reguleeritakse eesti keele oskuse nõudeid ning eesti keele ja võõrkeelte kasutamist.
- (2) Äriühingute, mittetulundusühingute, sihtasutuste ja nende töötajate ning füüsilisest isikust ettevõtjate eesti keele kasutamist reguleeritakse juhul, kui see on õigustatud avalikes huvides, milleks käesoleva seaduse mõttes

on ühiskonna turvalisus, avalik kord, avalik haldus, rahvatervis, tervisekaitse, tarbijakaitse ja tööohutus. Eesti keele oskuse ja kasutamise nõude kehtestamine peab olema põhjendatud ning proportsionaalne taotletava eesmärgiga ega tohi moonutada piiratavate õiguste olemust.

§ 3. Asjaajamiskeel

(1) Riigiasutuse, kohaliku omavalitsuse ja tema asutuste (edaspidi kohaliku omavalitsuse) asjaajamiskeel ning Eesti kaitsejõudude teenistus- ja käskluskeel on eesti keel. Erandid sätestatakse käesoleva seaduse 2., 3. ja 4. peatükis.

(2) Keelte kasutamine kohtueelses menetluses ja kohtumenetluses sätestatakse vastavate seadustega.

§ 4. Eesti keele kasutamise õigus

(1) Igatüüel on õigus eestikeelsele asjaajamisele ja suhtlemisele riigiasutustes, kohalikes omavalitsustes, notari, kohtutäituri ja vandetõlgi büroos, kultuuriomavalitsustes ning asutustes, äriühingutes, mittetulundusühingutes ja sihtasutustes.

(2) Asutuste, ettevõtete ja organisatsioonide kõigile töötajatele peab olema tagatud eestikeelne tööalane teave.

§ 5. Eesti keele oskuse ja eesti keele kasutamise nõuded

(1) [kehtetu]

(2) Avalikud teenistujad ning valitsusasutuste hallatavate riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse asutuste töötajad, samuti avalik-õiguslike juriidiliste isikute ja nende asutuste töötajad, notar, kohtutäitur, vandetõlk ja nende büroo töötajad peavad oskama ja kasutama eesti keelt tasemel, mis on vajalik teenistuskohustuste või tööülesannete täitmiseks.

(3) Äriühingute, mittetulundusühingute ja sihtasutuste töötajatele ning füüsilisest isikust ettevõtjatele sätestatakse eesti keele oskuse nõue tööülesannete täitmiseks vajalikul tasemel juhul, kui see on õigustatud käesoleva seaduse § 2¹ lõikes 2 nimetatud avalikes huvides.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud avalikele teenistujatele, töötajatele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele kehtestab kohustusliku keeleoskustaseme Vabariigi Valitsus.

(5) Eesti keele oskust nõutakse ühel kolmest keeleoskustasemest:

1) algtase - eesti keele piiratud suuline ja elementaarne kirjalik oskus. Isik tuleb toime tuttavates keelekasutusolukordades, saab aru selgest kõnест igapäevaelu puudutavatel teemadel, mõistab üldjoontes lihtsama teksti sisu ning oskab täita lihtsaid tüüpdokumente ja kirjutada lühikesi tarbetekste;

2) keskase - eesti keele suuline ja piiratud kirjalik oskus. Isik tuleb toime mitmekesisest keelekasutusolukordades, saab aru normaalse tempoga kõnест, mõistab raskusteta igapäevaelu kajastavate tekstide sisu, suudab kirjutada oma tegevusvaldkonda puudutavaid tekste;

3) kõrgtase - eesti keele suuline ja kirjalik oskus. Isik väljendab ennast vabalt, sõltumata keelekasutusolukorrast, saab aru ka kiire tempoga kõnест, mõistab raskusteta keerulisemate tekstide sisu, suudab kirjutada stiililt ja funktsioonilt erinevaid tekste.

(6) Eesti keele oskuse nõudeid ei kohaldata isikule, kes töötab Eestis tähtajaliselt väliseksperdi või välispetsialistina.

§ 5¹. Eesti keele tasemeksam

(1) Eesti keele oskust hindavad eesti keele tasemeksamitel riiklikud eksamikomisjonid. Riiklike eksamikomisjonide koosseisu kinnitab ja eesti keele tasemeksami läbiviimise korra kehtestab haridus- ja teadusminister määrusega.

(2) Võõrkeelse põhikooli ja gümnaasiumi eesti keele lõpueksami ja eesti keele tasemeksami ühitamise tingimused kehtestab haridus- ja teadusminister. Kodakondsuse taotleja eesti keele eksami ja eesti keele tasemeksami ühitamise tingimused kehtestab Vabariigi Valitsus.

(2¹) Põhihariduse baasil kutsekeskharidust omandavate muu õppekeelega õppegruppide lõpetajate eesti keele riigieksami ja eesti keele tasemeksami ühitamise tingimused kehtestab haridus- ja teadusminister.

(3) Eesti keele tasemeksamit ei pea sooritama isikud, kes on omandanud põhi-, kesk-, keskeri- või kõrghariduse eesti keeles.

(4) Eesti keele tasemeksamit sooritada soovival isikul on õigus saada Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud ulatuses ja korras tasuta eesti keele tasemeksami eelseid konsultatsioone, mille kulud kaetakse riigieelarvest.

(5) Eesti keele tasemeksami sooritanud isikule väljastatakse eesti keele oskuse tunnistus, mille vormi kinnitab Vabariigi Valitsus.

§ 6. Hariduse omandamine eesti ja võõrkeeles

Riigiasutused ja kohalikud omavalitsused tagavad seaduses ettenähtud korras eestikeelse hariduse omandamise võimaluse kõigis neile kuuluvates õppeasutustes, samuti võõrkeelse hariduse omandamise võimaluse seaduses ettenähtud korras.

2. peatükk

Võõrkeelte kasutamine riigiasutustes ja kohalikes omavalitsustes

§ 7. Avalikele teenistujatele ja töötajatele esitatavad eesti keele valdamise ja kasutamise nõuded

Kohalikus omavalitsuses, kus eesti keele kõrval on sisemise asjaajamise keeleks vähemusrahvuse keel, peavad avalikud teenistujad ja töötajad valdama eesti keelt Vabariigi Valitsuse kehtestatud eesti keele valdamise ja kasutamise nõuete piires.

§ 8. Asjaajamine võõrkeeles

(1) Kui riigiasutusele või kohalikule omavalitsusele esitatakse avaldus, taotlus või muu dokument on võõrkeelne, on asutusel õigus nõuda dokumendi esitajalt dokumendi tõlget eesti keelde, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 10 sätestatud juhul.

(2) Kui riigiasutus või kohalik omavalitsus ei nõua kohe avalduse, taotluse või muu dokumendi tõlget eesti keelde, loetakse võõrkeelne dokument asutuse poolt vastuvõetuks.

(3) Seaduses sätestatud juhtudel on riigiasutusel või kohalikul omavalitsusel õigus nõuda tõlke notariaalset kinnitamist. Kui nõutud tõlget ei esitata, võib riigiasutus või kohalik omavalitsus dokumendi tagastada või selle tõlkida esitaja nõusolekul ja kulul.

(4) Eesti keelt mittevaldavad isikud võivad suulises suhtlemises riigiasutuse ja kohaliku omavalitsuse asutuse teenistujate ning töötajatega, samuti notari, kohtutäituri ja vandetõlgi büroos poolte kokkuleppel kasutada ka võõrkeelt, mida need teenistujad või töötajad oskavad. Kui kokkulepet ei saavutata, suheldakse tõlgi vahendusel ning kulud katab eesti keelt mittevaldav isik, kui seadusega ei sätestata teisiti.

§ 9. Välissuhtluse keel

Riigiasutustel ja kohalikel omavalitsustel ning nende avalikel teenistujatel ja töötajatel on õigus kasutada välissuhtluses mõlemale poolele sobivat keelt.

§ 10. Vähemusrahvuse keele kasutamise õigus

(1) Omavalitsusüksuses, kus vähemalt pooled püsielanikud on vähemusrahvusest, on igaühel õigus saada vastava omavalitsusüksuse territooriumil tegutsevatest riigiasutustelt ja vastavalt kohalikult omavalitsuselt ning nende ametnikelt vastuseid eesti keeles antavate kõrval ka selle vähemusrahvuse keeles.

(2) Omavalitsusüksuse püsielanik on isik, kes viibib seaduslikult Eestis ja elab omavalitsusüksuses vähemalt 183 päeva aastas, kusjuures tema eemalviibimine omavalitsusüksusest ei tohi ületada 90 päeva järjest.

§ 11. Vähemusrahvuse keele kasutamine asjaajamiskeelena

Omavalitsusüksuses, mille püsielanike enamiku keel ei ole eesti keel, võib kohaliku omavalitsuse sisemise asjaajamise keelena vastava kohaliku omavalitsuse volikogu ettepanekul ja Vabariigi Valitsuse otsusel kasutada eesti keele kõrval omavalitsusüksuse püsielanike enamiku moodustava vähemusrahvuse keelt.

§ 12. Kirjavahetuse keel

Kohalikus omavalitsuses, kus eesti keele kõrval on sisemise asjaajamise keeleks vähemusrahvuse keel, toimub kirjavahetus riigiasutustega ja teiste kohalike omavalitsustega eesti keeles.

§ 13. Pitsatite, templit, kirjalangide, kuulutuste, kutsete ja teadaannete keel

(1) Kohalikus omavalitsuses, kus eesti keele kõrval on sisemise asjaajamise keeleks vähemusrahvuse keel, peavad pitsatid, templid ja kirjalangid olema eestikeelsed.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud kohalikus omavalitsuses peavad kutsed, kuulutused ja teadaanded olema eestikeelsed, millele kohalik omavalitsus võib lisada tõlke vastava vähemusrahvuse keelde.

3. peatükk

Vähemusrahvuse keele kasutamine vähemusrahvuste kultuuriomavalitsustes

§ 14. Vähemusrahvuse kultuuriomavalitsuse keel

(1) Vähemusrahvuse kultuuriomavalitsus võib sisemise asjaajamise keelena kasutada oma vähemusrahvuse keelt.

(2) Kultuuriomavalitsuse suhtlemine nii riigiasutuste kui ka nende kohalike omavalitsustega, kus sama vähemusrahvuse keel pole sisemise asjaajamise keelena kasutusel, toimub eesti keeles.

§ 15. Vähemusrahvuse kultuuriomavalitsuse pitsatite, kirjalankide, kuulutuste, teadaannete ja templite keel

(1) Vähemusrahvuse kultuuriomavalitsuse pitsatid peavad olema eestikeelsed.

(2) Ametlikud kirjalangid, kuulutused, teadaanded ja templid peavad olema eestikeelsed, millele kultuuriomavalitsus võib lisada tõlke vastava vähemusrahvuse keelde.

4. peatükk

Keelte kasutamine muudes valdkondades

§ 16. Tarbija õigus eestikeelsele teabele

Kaupade ja teenuste tarbijal on õigus eestikeelsele teabele ja teenindamisele vastavuses tarbijakaitseseadusega (RT I 1994, 2, 13).

§ 17. Aruandluse keel

Eestis registreeritud asutuste, äriühingute ja mittetulundusühingute ja sihtasutuste aruandlus toimub eesti keeles seadustega ettenähtud korras.

§ 18. Võõrkeelte kasutamine muudes valdkondades

[Võõrkeelte kasutamine informatsiooni edastamiseks teenuste ja kaupade tarbijatele ning töölases suhtlemises toimub Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras.](#)

5. peatükk

Nimed, nimetused ja teave

§ 19. Kohanime keel

(1) Eesti kohanimed on eestikeelsed. Kohanimedes võib lubada aja- ja kultuurilooliselt põhjendatud erandeid.

(2) Igal Eesti kohal on üksainus ametlik nimi. Eesti kohanime algkuju kirjutatakse eesti-ladina tähtedega. Eesti kohanimed kirjutatakse muud tähestikku kasutava vähemusrahvuse keeles vastavuses kirjakeele normides kehtestatud ümberkirjutusreeglitega.

§ 20. Isikunime kirjutamine

Isikunime kirjutamisel lähtutakse nimeseaduses sätestatust.
[RT I 2005, 1, 1- jõust. 31.03.2005]

§ 21. Asutuse, äriühingu, mittetulundusühingu, sihtasutuse või füüsilisest isikust ettevõtja pitsatid, templid ja kirjalangid

(1) [Välja jäetud]

(2) Eestis registreeritud asutuse, äriühingu, mittetulundusühingu, sihtasutuse või füüsilisest isikust ettevõtja pitsatid, templid ja kirjalangid on eestikeelsed. Eestikeelsele tekstile võib asutus, äriühing, mittetulundusühing, sihtasutus või füüsilisest isikust ettevõtja lisada tõlke võõrkeelde.

§ 22. Nime rahvusvaheline kuju

(1) Eesti koha-, kodaniku, asja-, äriühingu, asutuse või mittetulundusühingu ja sihtasutuse nime rahvusvaheline ladinatäheline kuju on samane Eestis kasutatavaga.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatud nimede kirjutamisel muud tähestikku kasutavas keeles rakendatakse kirjakeele normides kehtestatud ümberkirjutusreegleid.

§ 23. Teabekeel

(1) Avalikud sildid, viidad, kuulutused, teadaanded ja reklaam on eestikeelsed, välja arvatud käesoleva seaduse §-des 13, 15 ja 18 sätestatud juhtudel ning rahvusvaheliste ürituste korraldamisel.

(2) Käesoleva paragrahvi sätted ei kehti välisriikide esinduste kohta.

§ 24. Riiklike registrimärkide keel

Riiklike registrimärkide tähekombinatsioonid võivad sisaldada ainult ladina tähti.

§ 25. Audiovisuaalse teose, televisiooni- ja raadiosaate ning reklaami võõrkeelse teksti tõlge

(1) Audiovisuaalse teose (sealhulgas saate ja reklaami) avalikustamisel (sealhulgas edastamisel telejaama või kaabelvõrgu vahendusel), peab võõrkeelsele tekstile olema lisatud adekvaatne eestikeelne tõlge.

(2) Eestikeelset tõlget ei nõuta vahetult taasedastatavate saadete, keeleõppesaadete või omatoodetud võõrkeelsete uudiste diktoriteksti ja otsesaadete puhul.

(3) Eestikeelset tõlget ei nõuta võõrkeelsele kuulajale suunatud raadiosaadete puhul.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud eestikeelse tõlketa võõrkeelsete uudiste ja otsesaadete maht ei tohi ületada 10 protsenti nädala omatoodangu mahust.

§ 26. Riigikogu kui Eesti seadusandliku kogu nime kasutamine

(1) Riigikogu kui Eesti seadusandliku kogu nimi ei kuulu tõlkimisele.

(2) Riigikogu kirjutatakse ladina tähestikku kasutavates võõrkeeltes samaselt eestikeelsega, muud tähestikku kasutavates keeltes vastavuses kirjakeele normides kehtestatud ümberkirjutusreeglitega.

(3) Riigikogu kui Eesti seadusandliku kogu nime asemel või täiendina võib kasutada mitteametliku nimetusena mõistet "parlament" nii eesti keeles kui ka võõrkeeltes.

5¹. peatükk VASTUTUS

§ 26¹. Eesti keele kasutamise nõuete rikkumine

(1) Eesti keele kasutamise nõuete eiramise eest riigiasutuse, avalik-õigusliku juriidilise isiku ja tema asutuse, kohaliku omavalitsuse või nende hallatavate asutuste, äriühingu, mittetulundusühingu või sihtasutuse asjaajamises, kirjavahetuses, aruandluses, isikutega suhtlemises või töötajatele tööalase teabe edastamisel, samuti pitsatitel, templitel või kirjaplankidel – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud vähemalt teist korda, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(3) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 40 000 krooni.

§ 26². Keelenõuete rikkumine meedias

(1) Võõrkeelse audiovisuaalse teose, raadio- või telejaamade võõrkeelsete saadete või avalikkusele suunatud rahvusvaheliste ürituste edastamisel eestikeelse tõlke puudumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.

§ 26³. Keelenõuete rikkumine Eesti kaitsejõududes

Keelenõuete rikkumise eest Eesti kaitsejõududes – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

§ 26⁴. Keeleoskusunõuete rikkumine

Tööandja poolt töötaja suhtes keeleoskusunõuete rakendamata jätmise, samuti avaliku teenistuja või töötaja poolt keeleoskusunõuete eiramise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

§ 26⁵. Eesti keele kasutamise nõude ja kirjakeele normi rikkumine

(1) Avalikul sildil, viidal, kuulutusel, teadaandes või reklaamis eesti keele kasutamise nõude eiramise, samuti ametlikus keelekasutuses või nimede ümberkirjutuses eesti kirjakeele normi rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 20 000 krooni.

§ 26⁶. Eesti keele kasutamise nõuete rikkumine tarbijate teenindamisel

(1) Eesti keele kasutamise nõuete rikkumise eest tarbija teenindamisel ja eestikeelse märgistuse või kasutusjuhendi puudumise eest kaupadel – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 40 000 krooni.

§ 26⁷. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse §-des 26¹–26⁶ sätestatud väärtegadele kohaldatakse karistusseadustiku (RT I 2001, 61, 364) üldosa ja väärtemenetluse seadustiku (RT I 2002, 50, 313) sätteid.

(2) Käesoleva seaduse §-des 26¹–26⁶ sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Keeleinspeksioon.

6. peatükk Lõppsätted

§ 27. Vastutus seaduse rikkumise eest

Käesoleva seaduse ja sellega seotud muude õigusaktide rikkujad kannavad haldusvastutust seaduses ettenähtud korras.

§ 28. Seaduse täitmise kontroll

Käesoleva seaduse täitmist kontrollitakse Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras.

§ 28¹. [Kehtetu - RT I 2003, 82, 551- jõust. 01.01.2004]

§ 28². Töölase eesti keele oskuse kategooriad

(1) Töölase eesti keele oskuse kategooriad loetakse käesoleva seaduse § 5 lõike 4 alusel kehtestatud kohustuslikele keeleoskustasemetele vastavateks järgmiselt:

- 1) kategooriad A, B ja C vastavad eesti keele oskuse algtasemele;
- 2) kategooria D vastab eesti keele oskuse kesktasemele;
- 3) kategooriad E ja F vastavad eesti keele oskuse kõrgtasemele.

(2) Töölase eesti keele oskuse kategooriaid ei kohaldata kodakondsuse taotleja eesti keele oskuse tõendamiseks.

[RT I 2003, 82, 551- jõust. 01.01.2004]

§-d 29--30. [Käesolevast tekstist välja jäetud]